

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Ratkócai Richárd Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Ratkócai Richárd ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Salgó és Királyhidi Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Salgó András ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen, hagyatéki hitelezői igény iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. december 15. napján meghozott 40.P.20.601/2008/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 12.500 (Tizenkétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 25.600 (Huszonötezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesek jogelődje, **M.J.I.** 2006. szeptember 20. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt. A felperes, mint az örökhagyó élettársa a hagyatéki eljárásban hagyatéki hitelezői igényt érvényesített. A közjegyző a 2007. november 8. napján meghozott 1185/Kjő./274/2006/5. számú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát öröklés jogcímén gyermekeinek, az alpereseknek és a kiskorú volt III. rendű alperesnek adta át. A végzés indokolása szerint az alperesek jogi képviselője a felperes hagyatéki hitelezői igényével kapcsolatos egyezségi ajánlatára nem nyilatkozott, a hagyatéki tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. A felperes erre tekintettel hagyatéki hitelezői igényét a végzés jogerőre emelkedése után a törvény rendes útján érvényesítheti. A közjegyző megállapította, hogy az 5. sorszámú végzés 2007. december 27. napján jogerőre emelkedett. A végzés ellen az illetékes gyámhivatal 2007. december 22-én fellebbezést terjesztett elő. Hivatkozása szerint a közjegyző eljárása sértette a

hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII. 4.) IM rendelet (továbbiakban: He.) 53. § (2) bekezdését, 65. § (1) bekezdését, a határozatot az illetékes jegyzőnek nem küldte meg. A gyámhivatalnak nem volt tudomása arról, hogy a hitelezői igények értéke jelentősen meghaladja a vagyon értékét, ezért az öröklés nem áll a kiskorú érdekében, részéről az örökség visszautasítása lenne indokolt.

A közjegyző a 2008. január 23. napján meghozott 7. sorszámú végzésében elrendelte a hagyatéki eljárás megismétlését és az 5. sorszámú hagyatékátadó végzés végrehajtásának felfüggesztését. A 2008. február 5. napján hozott 8. sorszámú végzésében felhívta a feleket arra, hogy a fellebbezésre észrevételeket terjeszthetnek elő, majd 2008. február 10. napján megállapította, hogy az eljárás megismétlését és a hagyatékátadó végzés végrehajtásának felfüggesztését elrendelő végzése 2008. február 10. napján jogerőre emelkedett.

A felperes 2008. február 7. napján terjesztette elő a hagyatéki hitelezői igény iránti keresetét a törvényes örökösökkel szemben, amelyben kérte egyetemleges kötelezésüket 6.092.166 forint és járulécai megfizetésére azzal, hogy az alperesek a tartozásért az 5. sorszámú jogerős hagyatékátadó végzésben foglalt hagyaték erejéig felelnek.

Az I-II. rendű alperesek a 2008. augusztus 15-én előterjesztett 6. sorszámú ellenkérelmükben vitatták a kereset jogalapját, összecszerűségét, kérték annak elutasítását. Hivatkoztak a közjegyző 7. sorszámú jogerős végzésére, és arra, hogy a hagyaték nem került átadásra, jogerős hagyatékátadó végzés hiányában az I-II. rendű alperesek a hagyaték birtokába nem léphettek. A 9. sorszámú beadványban bejelentették, hogy a megismételt hagyatéki eljárásban a 2009. március 11. napján tartott hagyatéki tárgyaláson a hagyatékot visszautasították.

A felperes a hagyaték visszautasítására tekintettel keresetét a perköltségre leszállította, kérte az alperesek kötelezését a megbízási szerződésben kikötött 300.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj, valamint az állam által előlegezett 365.500 forint eljárási illeték megfizetésére. Utalt a Ptk. 675. § (3) bekezdésére, valamint a BH1991. 236., a BH1992. 464. szám alatt közzétett eseti döntésekre, valamint BDT2001. 430. szám alatt megjelent ítéltáblai határozatra. Az alperesek az alaphagyatéki eljárásban a hagyatékot nem utasították vissza, a hagyaték elfogadásával anyagi jellegű nyilatkozatot tettek. Az 5. sorszámú hagyatékátadó végzés részjegereje velük szemben megállapítható, a hagyaték visszautasításának a megismételt hagyatéki eljárásban már nem volt helye. A közjegyző 7. sorszámú végzését a keresetlevél benyújtását követő napon vette át. A hagyatéki eljárás alatt többször tett egyezségi ajánlatot az alpereseknek, amelyre nem nyilatkoztak. A perre az alperesek okot adtak, erre tekintettel viselni kötelesek a felperes perrel felmerült költségeit.

Az alperesek ellenkérelmükben a leszállított kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérték. Érvelésük szerint a közjegyző a kereset benyújtása előtt már elrendelte a hagyatéki eljárás megismétlését és a

hagyatékátadó végzés végrehajtásának felfüggesztését. Ezért a felperes tudomásszerzésétől függetlenül a követelés időelőtti, ezért a felperest terheli a perindítással felmerült költség.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperest az egyetemlegesen jogosult alperesek részére 62.500 forint perköltség, az adóhatóság felhívására 365.000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére kötelezte. A hagyatéki eljárás irataiból megállapította, hogy az 5. sorszámú hagyatékátadó végzés 2007. december 27. napján jogerőre emelkedett. A közjegyző a volt III. rendű alperes eseti gondnoka által előterjesztett, fellebbezésnek nevezett, a tárgyalás megismétlése iránti kérelemnek tekintett beadványa alapján hozta meg a 7. sorszámú végzését. Tértivevény hiányában nem állapítható meg, hogy e végzést mikor kézbesítették a felperes részére. Ugyanakkor tértivevénnnyel igazoltan a felperes 2008. február 8. napján átvette a volt III. rendű alperes által benyújtott fellebbezést és a közjegyző 8. sorszámú, az észrevételek előterjesztésének lehetőségére vonatkozó végzését. Ezek kézbesítése nyilvánvalóan megelőzte a korábban hozott 7. sorszámú és 2008. február 10. napján jogerős végzés kézbesítését. A hagyatéki eljárás megismétlését és a hagyatékátadó végzés végrehajtásának felfüggesztését elrendelő végzés pedig nem emelkedhetett jogerőre a felperes részére történt kézbesítés nélkül. Erre tekintettel a felperes alaptalanul állította, hogy az eljárás megismétléséről csak a keresetlevél benyújtását követő napon szerzett tudomást.

A felperes nem bizonyította, hogy keresete időelőttiségéről rajta kívül álló okok miatt nem volt tudomása, és azt sem, hogy a kereset leszállításának hiányában a bíróság keresetének helyt adott volna. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint „a pernyertességről nem tudott dönten a bizonyítási teherről történt kioktatás ellenére, ugyanis a felperes erre vonatkozóan bizonyítást nem vezetett.”

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a feljegyzett illeték és az alperesek képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdés a) pontja és a 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatását a leszállított keresettel egyezően kérte. Érvei szerint az elsőfokú bíróság döntése részben hiányos, valótlan megállapításokon nyugszik, nyelvtanilag értelmezhetetlen, megalapozatlan és téves. A felperes bizonyítási teherre bizonyítást nem vezethetett. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint, a Legfelsőbb Bíróság 1/2009. (VI. 24.) PK véleményével összhangban a felperest nem tájékoztatta a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási kötelezettségről, kizárólag arra hívta fel a felperest, hogy indítványozza a hagyatéki iratok hivatalból való beszerzését. Tájékoztatás hiányában a BH2006. 298. szám alatt közzétett eseti döntésben foglaltak szerint nem értékelhette a bizonyítottság állítólagos hiányát a felperes terhére.

A felperes a keresetleveléhez csatolta a követelést igazoló okiratokat, a közjegyző a hagyatéki tartozások összegét a hagyatékátadó végzésben megállapította. Az alperesek a hagyatéki tartozások jogalapját és összezszerúságát a hagyatéki eljárásban, a perben érdemben nem vitatták. A 2008. augusztus 4-i érdemi

ellenkérelmükben kizárólag arra hivatkoztak, hogy a hagyatéki eljárás folyamatban van, a hagyaték nincs az alperesek birtokában. A 2009. május 20-i ellenkérelmükben pedig arra utaltak, hogy az örökség visszautasítása miatt a hagyatéki tartozás velük szemben nem érvényesíthető.

Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a felperes terhére a 7. sorszámú végzés kézbesítésének hiányát. Tértivevény nem léteiben csak azt állapíthatta volna meg, hogy a végzés kézbesítése nem igazolt, a keresetlevél benyújtásakor a felperesnek nem volt tudomása a jogerős hagyatékátadó végzés jogerejének törléséről. Az elsőfokú bíróságnak a hagyatéki eljárás folyamatban lététől függetlenül vizsgálnia kellett volna az alperesek örökös minőségét. Állást kellett volna foglalnia abban a kérdésben, hogy az alperesek a visszautasítás jogának gyakorlása miatt kiestek-e az öröklésből, vagy örökös minőségük a perben megállapítható-e. Amennyiben az alperesek örökösnek tekinthetők, a perre okot adtak, mert hagyatéki tartozásaikat nem fizették meg, és felelősségük is fennállt. A BH1992. 464. számú eseti döntésben foglaltak szerint a hagyatékátadó végzésnek anyagi jogereje nincs, ezért a bíróság abból az okból, hogy a hagyaték átadása az örökösök részére még nem történt meg, az örökösökkel szemben érvényesített hagyatéki hitelezői igény tárgyában az érdemi döntést nem háríthatja el. Az elsőfokú bíróságnak nem azt kellett volna vizsgálnia, hogy a hagyatékátadó végzés jogerejének törléséről a felperes mikor szerzett tudomást, hanem az alperesek örökös minőségének érdemi vizsgálata alapján kellett volna eldöntenie, hogy az alperesek okot adtak-e a perre, vagy sem.

Az alperesek egyébként a hagyatékkal többször rendelkeztek, egyezségi ajánlatot tettek, a hagyatékátadó végzessel szemben fellebbezést nem terjesztettek elő, az örökös minőséget a hagyatéki eljárásban nem vitatták, a perben elismerték, csak arra hivatkoztak, hogy a hagyatéki eljárás megismétlése miatt a hagyaték birtokába még nem léptek, felelősségük korlátozott. A hagyatékátadó végzés elleni fellebbezés hiányában a végzés részjogereje az alperesekkel szemben beállt, az alperesek örökös minőségéhez kétség nem férhet, a hagyaték visszautasításának joga a Ptk. 675. § (1) és (3) bekezdése szerint elenyészett. Az ellenkérelemben foglalt nyilatkozatból kizárólag az következtethető, hogy az alperesek kifejezték akaratukat a hagyaték birtokba vételére, nyilatkozatukat a visszautasítás jogáról való lemondásként kell értékelni a Ptk. 673. § (3) bekezdése szerint.

A felperes a fellebbezési eljárásban a Pp. 247. § (1) bekezdésében előterjesztett keresetfelemlésnek nevezett kérelmében az eredeti keresete szerint kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 6.092.166 forint, annak törvényes kamatai és a perköltség megfizetésére azzal, hogy az alperesek a követelésért a közjegyző 5. sorszámú hagyatékátadó végzésben foglalt, az örökhagyó hagyatékából rájuk eső örökség erejéig felelnek. Álláspontja szerint az alpereseket a megismételt hagyatéki eljárásban a visszautasítás joga nem illette meg, ezért a hagyatéki tartozásért, mint örökösök felelnek. Az ítéletábla eltérő jogi álláspontja esetére perbe kívánta vonni az öröklésből kiesett I. rendű alperes jogutódját, kk. A. I-t, akinek törvényes képviselője az I. rendű alperes.

Az alperesek ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Érvelésük szerint a felperes keresete időelőtti és alaptalan. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a felperes valójában hivatkozott arra, hogy a hagyatéki eljárás megismétléséről csak a keresetlevél előterjesztését követő napon értesült. Nem bizonyította az örökösökkel szembeni követelése fennállását, illetve azt, hogy a bíróság a keresetnek helyt adott volna. A kereset felemelésének és a kereset kiterjesztésének pedig a fellebbezési eljárásban nincs helye.

A fellebbezés az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes az elsőfokú eljárásban előterjesztett keresetében hagyatéki hitelezői igény címén 6.092.166 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperesek kötelezését azzal, hogy a tartozásért az 5. sorszámú jogerős hagyatékátadó végzésben foglalt hagyaték erejéig felelnek. Az első tárgyalást követően keresetét a perköltségre leszállította, ennek megfelelően az alperesek kötelezését kizárólag az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött 300.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj, valamint az állam által előlegezett 365.500 forint eljárási illeték megfizetésére kérte. Az elsőfokú bíróság ítéletében a leszállított kereset tárgyában döntött. A fellebbezési eljárásban a felperes a hagyatéki hitelezői igény iránti keresetét újból előterjesztette, illetve másodlagosan az eredetileg perbe nem vont alperesre kiterjesztette.

A Pp. 247. § (1) bekezdése tiltja a másodfokú eljárásban a kereset megváltoztatását, ebből következően a másodfokú eljárásban új kereset előterjesztésének, a kereset megváltoztatásának, az eredetileg perbe nem vont alperesre kiterjesztésének nincs helye. Új keresetnek kell tekinteni a kereset leszállítása után az eredetileg érvényesített kereset újbóli előterjesztését. A felperesnek tehát a fellebbezési eljárásban előterjesztett keresete, a kereset kiterjesztése a Pp. 247. §-a szerinti keresetváltoztatás tilalmába ütközik, ezért az ítélőtábla annak érdemi elbírálását mellőzte.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntéssel kötelezte a felperest az alperesek javára perköltség és az állam által előlegezett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. A perköltségre leszállított kereset elbírálásánál a felperes nem igényelheti a perben felmerült költsége megtérítését. Az ítélőtábla erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú perköltség és az állam által előlegezett fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdésén, a Pp. 82. § (1) bekezdésén, az Itv. 46. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésén, a 4/A. § (1) bekezdésén, és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. április 5.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
előadó bíró

a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Dankó Zsuzsanna
írnok